

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Vita S. Liborii Episcopi, Calculo Laborantium Patroni

Bolland, Johannes

Antverpiae, 1648

§. VI. Capta à Christiano Brunsvvicensi Paderborna: ablatae S. Liborii
Reliquiae.

urn:nbn:de:hbz:466:1-12748

Collecta *verd*: Deus, qui B. Liborium Pontificem alijs innumeris clarum miraculis, speciali in medendis vrinarum & calculi doloribus priuilegio decorasti; tribue, quæsumus, vt, eius meritis & intercessione, ita ab ijs & alijs malis eruamur, vt gaudijs perfrui mereamur æternis. Per Christum Dominum nostrum, Amen. *Breuior aliquantò Collecta, è vetusto Breuiario Treuirensi, inferius recitatur in Historiâ secundæ Translationis, per Ioannem Carolum Erlewinium descripta.*

§. VI. *Capta à Christiano Brunsvicensi Paderborna: ablata S. LIBORII Reliquia.*

34. **N**emo Germanorum hæreticorum pro Frederici Comitis Palatini, & regno Bohemiæ, quod iniuste occuparat, & mox proprijs ditionibus exturbati, defensione, arma sumpsit turbulentiore, simulq; infelicioire conatû, quàm Christianus Frederici Ulrici Ducis Brunswicensis frater, episcopatus Halberstadiensis Administrator. Erat huic magnanima indoles, tam excelso digna genere; verùm eadem nimis facilis, aptaq; circumueniri, præsertim cum apud Batauos, sub quibus militaris artis tirocinium posuerat, altè Caluianorum præceptiones, & religionum ac iuris despicientiam imbibisset, vt iam tum apud hæreticam plebem, dictæ assuetam, Furiosus Episcopus audi-

*Christianus
Brunsvi-
censis pro
Palatino
exule mo-
uet arma:*

audiret: quod agnomen illi deinceps apud Belgas Germanosque adhasit.

35. Hic ergo anno Christi MDCXXI. equitum ac peditum non exiguas copias in VVestphaliâ ac vicinis locis collegit: salutatoque Mauricio Principe ^{terras Mo-} Arausicano, fœderatarum Belgij provincia- ^{guntini in-} rum Governatore, & consiliis ab eo (vt creditum ^{uadis:} fuit) acceptis; Octobri mense per Hassiam versùs Palatinatum contendit, Mansfeldio copiarum Palatini ductori opem laturus. In Archiepiscopi Moguntini ditiones primùm irrupit, captoque per fraudem Amœnoburgo oppido, latè cades colonis, pagis ignes, vastitatem agris intulit; vt erat ipse temerarius, miles eius crudelis, & omnis ignarus disciplinæ.

36. Verùm aduentante cum validâ manu An ^{repulsus,} holtio Comite, inde profugere coactus, retro in VVestphaliâ flexit: vbi Lipstadium, prædenti- ^{VVestpha-} bus Hispanicum præsidium ciuibus, cepit, mox & ^{liam vastat:} Susatum. Tum per diœcesim Paderbornensem ac Monasteriensem latè rapinis ac cadibus grassatus, minora alia oppida & arces, ipsamque tandem Paderbornam occupauit, die XXIX. Ianuarij anno ^{Paderbornâ} MDCXXII. tradentibus eam ciuium primoribus ^{captâ,} hereticis. Hic ille Iudæorum primùm bonis publicatis, ciuium etiam (quæ merces esse prodicionum solet) à quibus in urbem erat admissus adscitusque, ædes expilari à milite fuit. Tum in Cathedralem ba- ^{ecclesiâ} silicam ingressus, maiorum pretiosa donatia & ^{expilari:} ornamenta diripuit, ipsamque, cui S. Liborij inclusa ossa erant, captam, de quâ suprâ egimus. Hanc ille

ille complexus (an vt præsentem Diuum irrideret, quemadmodum nonnulli tunc interpretabantur, an iuueniliter fortuna sua applaudens, non quero) fertur certè quidem salutasse, & quòd se tanto tempore expectasset, gratias egisse: eam deinde confregit, & nummos ex materiâ cudi iussit. Gaspar Ens aliq̄, Scriptores, statuam S. Liborij ex solido auro direptam ab eo tradidère: quam Iulius Bellus in Laureâ Austriacâ, & Ioannes Petrus Lotichius Rer. Germanicarum lib. xi. pondo LXXX. pependisse asserunt: & hic quidem addit, Brunswicensem statuæ humero auulso, truncum reliquum curasse in monetam conflare. Quæ, Paderbornensibus ignorata, vnde illi acceperint, haud scio.

37. Ita Halberstadius, aut potiùs, qui eius facilitate abutebantur, nefarij eius commilitones, in res sacras; nec mitiùs in rerum sacrarum curatores defensoresq̄, Ecclesiastici ordinis viros, furorem exercuerunt. Et Canonici quidem ingenti pecuniâ multati. Aduersus Patres Societatis IESV (quam heretici, quippe ad ipsorum retegendas fraudes, ac flagitia reprimenda, datam à Deo militiam, præcipuè persequuntur) crudelitatem illi suam acuerant: quam ne totam effunderent, ipse fortassis potissimùm S. Liborius vrbis patronus, caeleste certè auxilium, intercessit. Hermannus Bauingius, Collegij atque Academiae, illic à Theodorico Furstenbergio Episcopo constituta, Rector, (qui etiamnum, dum hac scribimus, in viuis est, optimus senex) gnarus qui hereticorum furor, quàm ferale in sacros

S. Liborij
capsam con-
fringit,

non sta-
tuam:

Patrum So-
cietatis IESV.

sacros homines eorum odium esset, Theologiæ
 Philosophiæque auditores & Professores, ali-
 quot diebus antè ad alia Societatis domicilia, va- aliqui antea
 rijs portis vijsq; dimiserat, agrè quidem elapsos è ci- vrbe egressi,
 uium manibus, vrbs portas custodientium, & hanc
 Duci prædam reseruare cupientium, beneuoli in il-
 lum animi pignus. Ipsemet deinde Rector, suorum in viâ male
 consilio coactus, cum aliquot socijs, vrbe quoque ex- multatis
 cessit. At non euasit prædonum, quos fugiebat, ma-
 nus Nam Saltzuffelæ, amico oppido, in Comitatu
 Zippicenti, à Godscalco Herwinckelio Hal- /Sterbergensi
 berstadij centurione captus, & coniuente hæ-
 retico senatu, grandi lytro multatus; eo dein per
 amicos præstito, per varia pericula, demum Mona-
 sterium peruenit.

38. Haud paullò grauiora perpetienda fuère ijs,
 qui Paderbornæ in collegio remanserant, apud
 ipsum S. Liborij corpus: nam hoc ceteraq; Eccle-
 siæ maioris & aliarum spolia, in collegium no- alij domi
 strum conuehi Halberstadius iusserat. Erant istic reperiti,
 Sacerdotes aliquot senio doctrinâq; conspicui; ac
 Fratrum Coadiutorum, qui externa opera ob- coquo exce-
 eunt vnus, artis culinaria, pinfendiq; vnice peritus; pto,
 quod ei collegioque saluti fuit: siquidem Hal-
 berstadius eius operâ ingenioq; delectatus, colle-
 gium ei (si fas est) donauit. Ceteri catenis vincti, carceri
 Lipstadium abrepti ad dirum carcerē: vno dimisso mancipati,
 cum publici commeatus litteris, vt multorum mil-
 lium summam, vitæ captiuorum sociorum seruandæ,
 flammisq; à collegio, scholis, templo arcendis
 conquireret. Et corrogauit ille quidem religiosâ sem-

C

plici-

plicitate daleros mille : quibus Lipstadium allatis, irritata potius illarum harpyiarum, quam sedata est fames. Iterum ergo emissus, non sine presenti vita discrimine Monasterium venit : ubi varijs frustra tentatis, iussus est tandem à Rectore suo istic subsistere, quidquid in captiuos ac domum hostibus permittere visum Deo esset.

39. Et domus quidem, excusis fenestris, direptoq³ omni domestico instrumento, præter bibliothecam, quæ in cistas compacta, aduentu Catholici militis, arumnisq³ abripi non potuit, seruata est : illi cum S. Liborii macerati in castris corpore per varia circumducti, tandem ad Hochstum oppidum, profligato Halberstadij exercitu, cum prædâ Ducis in Casareanorum venerunt potestatem, fame, nuditate, squallore confecti, ac vermibus vndique obsiti, & Moguntiam dimissi sunt: cum prius victores lytri, quod ab ijs exigebatur, tus in se solenniter transtulissent, ad actionem hostium si qua aliquando intentaretur, elidendam; ac dein id ipsis lytrum condonassent. Sed hæc quadrimestri post gesta. Nunc ad Ducem reuertamur.

40. Halberstadiani eo, quem diximus, successu elati, quæ iam in religiosos homines ac sacra per Westphalam perpetrarant, publico symbolo illustrare, atque orbi, quo ea animo fecissent patefacere tunc more voluere. Nummos enim cuderunt ex auro argenteoque, insolenti planè & execratâ formâ : nam facie vnâ manus expressa erat, velut protensa è nubibus, strictum gladium vibrans, circum CHRISTIANI adscripto nomine: in auersâ parte feralis epigraphæ inerat: DEI AMICVS, MYSTARVM HOSTIS.

§. VII. Chri-